

Nr 143

Av fröken **Elmén**, om antagande av ny ärvdabalk.
(Lika lydande med motion nr 119 i Första kammaren)

Stockholm i januari 1958.

Brita Elmén

Nr 144

Av herr **Hægglom m. fl.**, om vissa ändringar i jordförvärvslagen samt om utredning rörande lagens upphävande.

Inför den starka minskning av de svenska jordbruksföretagens antal, som skett under senare år och som beräknas fortsätta även under 1960-talet, ter sig vår svenska jordlagstiftning i den utformning den fått i nu gällande jordförvärvslag av år 1955 som både obehövlig och otidsenlig. De argument, som vid olika tillfällen anförts för en sådan lagstiftnings behövlighet för att trygga besittningsrätten till jordbruksfastigheterna åt dess brukare, har förlorat sitt värde, då flera fastigheter finns till salu än det finns köpare bland jordbrukarna. Lagen har vidare en underlig tveklvenhet i sin utformning, då den stadgar rätt att vägra förvärvstillstånd både då det gäller att skaffa mark för rationaliseringsåtgärder genom arealutvidgning och då det gäller att hindra sådan arealutvidgning, om nämligen av sammanläggningen berörd brukningsdel kan anses lämpad för sitt ändamål.

Redan genom jordförvärvslagets första utformning år 1945 tedde den sig oförenlig med vad många svenska medborgare inlade i begreppen äganderätt och näringsfrihet. Dess oförenlighet med både säljares och köparens berättigade krav på rättsskydd kvarstår alltjämt även efter jordförvärvslagets senaste utformning. Denna är dessutom sådan, att lagen kan bli till hinder för den utveckling, som nu ter sig mest betydelsefull för svenskt jordbruk, nämligen bildandet av för framtiden bärkraftiga brukningsenheter, såsom dessa bedömas böra vara i fråga om arealstorlek av dem, som skall äga och bruka dem.

När jordförvärvslagen infördes år 1945, innan ännu de två år senare